

El punt 9: sobre la Constitució i la normalitat

«No hi haurà desescalada substantiva del conflicte si l'oferta és, bàsicament, posar un nou llacet a l'autonomia»

Acabem de viure un acord exprés de coalició de govern entre el PSOE i Unidas Podemos amb la rúbrica de 10 punts que en marquen l'orientació política. Nou punts delimiten un espai de joc progressista; un, el novè, passa de puntetes sobre un problema polític de primera magnitud per a Espanya: el conflicte català. Sobre Catalunya es reitera un discurs ancorat en un marc d'ordre públic i de crides a restablir la convivència i la normalitat, com si aquí tinguéssim un problema secular d'anormalitat. I es torna a posar com a condició que la Constitució no és objecte de disputa. Les formes d'expressar la cosa poden canviar, però el fons de l'immobilisme es manté. La referència d'un comportament polític normal és comportar-se segons la Constitució mana.

Podem admetre que un acord exprés a la vista de la greu irresponsabilitat que fou convocar unes eleccions amb els resultats que tothom ja sap, sigui un primer pas. Podem acceptar que en aquests primers passos la prudència mogui l'aproximació de dues forces polítiques que s'han estat mirant de reüll i que s'han tirat els plats pel cap sistemàticament no fa ni una setmana enrere. Podem entendre que hi hagi qui estigui francament il·lusionat per foragitar el fantasma d'una inestabilitat permanent. Però pel que fa al cas català, el fet és que l'acord traspua encara immobilisme i farem bé de no refiar-nos que les coses millorin perceptiblement ni a curt ni a mitjà termini.

El PSOE porta una gran càrrega històrica de defensa d'una Espanya uninacional que concep la Constitució com un text sagrat inqüestionable pel que fa a la qüestió territorial: existeixen comunitats autònomes, en alguns casos descentralitzacions administratives amb singularitats nacionals, no nacions sense estat amb aspiracions democràtiques de sobirania. No era aquest el punt de partida d'Unidas Podemos, que ha estat defensant en solitari el caràcter plurinacional de l'Estat i un diàleg sense condicions prèvies. Però la redacció del punt novè de l'acord confirma que UP, per ara, ha regalat al PSOE liderar la veu sobre el conflicte català, i en conseqüència sostenir l'immobilisme d'Estat de les darreres dues dècades.

S'objectarà que ara s'ha d'aprofitar l'oportunitat i prioritzar; que o això o un escenari molt pitjor en què la dreta pressionada pels neofeixistes passi de l'immobilisme a una involució galopant. A Espanya aquesta mena de polaritats induïdes pel que fa a escenaris polítics ja són una cultura política consolidada. O Constitució del 78 o dictadura; o OTAN o aïllament; o el cafè autonòmic per a tothom (LOAPA) o cop d'Estat; o pau o res de parlar ni que sigui superficialment d'autodeterminació; o rescat milionari de la banca i retallades en inversió i despesa públiques o intervenció (encara pitjor) de la troica; o un govern progressista determinat per les circumstàncies o acceleració de VOX. Sempre hi ha l'amenaça d'un escenari pitjor contra el qual paga la pena acontentar-se en no anar a pitjor. Però ja és suficient que aquestes amenaces reals o construïdes siguin la reiterada excusa per amagar del debat públic qüestions que a molts i moltes ens interessin i afecten.

Doncs bé, les forces polítiques nacionals catalanes (nacionals en el sentit de ser partits d'obediència nacional catalana, com ens explicava Miquel Caminal), no poden si no reclamar que el punt novè impliqui un inici de diàleg obert amb els interlocutors polítics de tots aquells milions de persones que a l'Estat aspiren -legítimament- a tenir la possibilitat d'exercir el dret d'autodeterminació. I això implica necessàriament que el diàleg també ha de poder tenir per funció discutir sobre la Constitució. Si la crida en favor de dialogar resta condicionada per l'acceptació

acrítica del marc constitucional, el diàleg torna a ser una paraula buida.

Si mai a Espanya hi ha forces polítiques que assumeixen amb valentia una discussió franca sobre la Constitució, seran escoltades; si, en canvi, es persisteix en demonitzar el sobiranisme (català, basc i gallec), Espanya acabarà per topiar sempre amb la qüestió territorial com a causa de desgovern i inestabilitat. No hi haurà desescalada substantiva del conflicte amb Catalunya si l'oferta a més de la meitat dels catalans i catalanes per parlar és, bàsicament, posar un nou llacet a l'autonomia.